

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 18 maja 2001 r

w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach nieletnich.

(Dz.U. z 2001 roku, Nr 56, poz. 591, now. z 5 listopada 2002 r.)

Na podstawie art. 3a § 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. Nr 35, poz. 228, z 1992 r. Nr 24, poz. 101, z 1995 r. Nr 89, poz. 443, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 83, poz. 931 oraz z 2000 r. Nr 72, poz. 136 i Nr 91, poz. 1010) zarządza się, co następuje:

§ 1. **Rozporządzenie określa** szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania mediacji, a w szczególności:

- 1) warunki, jakim powinny odpowiadać instytucje i osoby uprawnione do przeprowadzania postępowania mediacyjnego,
- 2) sposób rejestracji instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzania postępowania mediacyjnego,
- 3) sposób szkolenia mediatorów,
- 4) zakres i warunki udostępniania mediatorom akt sprawy,
- 5) formę i zakres sprawozdania z przebiegu i wyników postępowania mediacyjnego.

§ 2. Do postępowania mediacyjnego **kieruje się** w szczególności **sprawy**, których istotne okoliczności nie budzą wątpliwości.

§ 3. 1. **Sąd może przekazać sprawę**, w celu przeprowadzenia postępowania mediacyjnego, **instytucji**, która została wpisana do wykazu, o którym mowa w § 7 ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 2, oraz zgodnie ze swoim statutem została powołana do wykonywania zadań w zakresie:

- 1) mediacji,
- 2) resocjalizacji,
- 3) poradnictwa wychowawczego i pomocy psychologicznej,
- 4) diagnozy psychologicznej,
- 5) profilaktyki przestępczości,
- 6) ochrony wolności i praw człowieka.

2. Instytucją uprawnioną do przeprowadzania postępowania mediacyjnego jest również rodzinny ośrodek diagnostyczno-konsultacyjny, utworzony na podstawie odrębnych przepisów, który nie podlega wpisowi do wykazu, o którym mowa w § 7 ust. 1.

3. Postępowanie mediacyjne w imieniu instytucji, o której mowa w ust. 1 i 2, prowadzi upoważniony przez nią pisemnie przedstawiciel, który powinien odpowiadać warunkom określonym w § 4 pkt 1-7.

§ 4. **Sąd może przekazać sprawę** w celu przeprowadzenia postępowania mediacyjnego **osobie godnej zaufania**, która:

- 1) ukończyła 26 lat,

- 2) korzysta z pełni praw cywilnych i publicznych,
- 3) biegle włada językiem polskim w mowie i piśmie,
- 4) posiada wykształcenie z zakresu psychologii, pedagogiki, socjologii, resocjalizacji lub prawa oraz ma doświadczenie w zakresie wychowania lub resocjalizacji młodzieży,
- 5) posiada umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz nawiązywania kontaktów międzyludzkich,
- 6) daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków,
- 7) odbyła szkolenie dla mediatorów, o którym mowa w § 8,
- 8) została wpisana do wykazu, o którym mowa w § 7 ust. 1.

§ 5. Postępowanie mediacyjne prowadzi osoba godna zaufania lub przedstawiciel instytucji, o której mowa w § 3 ust. 1 lub 2, zwana dalej "**mediatorem**".

§ 6. 1. **Mediatorem nie może być** czynny zawodowo:

- 1) sędzia, prokurator, asesor i aplikant sądowy lub prokuratorski oraz inna osoba zatrudniona w sądzie, prokuraturze, Policji lub w innej instytucji uprawnionej do ścigania przestępstw,
- 2) adwokat i aplikant adwokacki, radca prawny i aplikant radcowski, notariusz, asesor i aplikant notarialny,
- 3) komornik, aplikant komorniczy i pracownik jego kancelarii,
- 4) funkcjonariusz i pracownik Służby Więziennej,
- 5) pracownik placówki opiekuńczo-wychowawczej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, zakładu poprawczego lub schroniska dla nieletnich
- 6) pracownik instytucji lub członek organizacji zajmujących się świadczeniem pomocy dla ofiar przestępstw lub działalnością na ich rzecz.

2. Mediatorem nie może być również ławnik sądowy w czasie trwania kadencji oraz społeczny kurator sądowy.

3. Mediatorem w danej sprawie nie może być osoba, która w sprawie nieletniego była świadkiem, wydawała opinię, sporządzała wywiad środowiskowy lub prowadziła terapię nieletniego, a także osoba, co do której zachodzi okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jej bezstronności.

§ 7. 1. W sądzie okręgowym prowadzi się **wykaz instytucji i osób godnych zaufania**, uprawnionych do przeprowadzania postępowania mediacyjnego.

2. Prezes sądu okręgowego wpisuje do wykazu instytucję lub osobę wyrażającą gotowość do przeprowadzania postępowania mediacyjnego, po

stwierdzeniu spełnienia warunków określonych odpowiednio w § 3 i 4, z zastrzeżeniem § 6 ust. 1 i 2.

3. Prezes sądu okręgowego skreśla z wykazu, o którym mowa w ust. 1, instytucję lub osobę:

- 1) na jej prośbę,
- 2) w razie śmierci osoby godnej zaufania lub likwidacji instytucji,
- 3) w razie chociażby ograniczenia zdolności do czynności prawnych,
- 4) w razie pozbawienia praw publicznych prawomocnym wyrokiem sądowym,
- 5) w razie niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków związanych z prowadzeniem postępowania mediacyjnego,
- 6) która nie daje rękojmi należytego wykonywania obowiązków.

§ 8. 1. **Szkolenie mediatorów** polega na zaznajomieniu z problematyką postępowania mediacyjnego oraz uzyskaniu wiedzy potrzebnej do wykonywania czynności mediatora.

2. Szkolenie, o którym mowa w ust. 1, obejmuje zajęcia teoretyczne i praktyczne.

3. Szkolenie przeprowadza się według standardów określonych w załączniku do rozporządzenia.

§ 9. 1. **W postanowieniu** o skierowaniu sprawy do postępowania mediacyjnego **sąd rodzinny określa** termin, w którym powinien otrzymać sprawozdanie z przebiegu i wyników postępowania mediacyjnego, nie dłuższy niż 6 tygodni. W wyjątkowych przypadkach, gdy istnieje duże prawdopodobieństwo zawarcia ugody, sąd może termin ten przedłużyć na czas określony, nie dłuższy niż 14 dni.

2. Termin, o którym mowa w ust. 1, biegnie od daty doręczenia osobie godnej zaufania lub instytucji, o której mowa w § 3 ust. 1 lub 2, postanowienia o skierowaniu sprawy do postępowania mediacyjnego.

§ 10. W postępowaniu mediacyjnym **uczestniczą**: nieletni, pokrzywdzony oraz rodzice lub opiekun nieletniego, a jeżeli pokrzywdzonym jest małoletni - także jego rodzice lub opiekun, zwani dalej "uczestnikami".

§ 11. Postępowanie mediacyjne przeprowadza się **za zgodą wszystkich uczestników**. Zgoda ta może być cofnięta w każdym stadium postępowania mediacyjnego.

§ 12. Postępowanie mediacyjne prowadzi się **w sposób poufny**, uniemożliwiający osobom postronnym dostęp do informacji uzyskanych w jego toku. Odstąpienie do poufności postępowania mediacyjnego jest możliwe wyłącznie za zgodą wszystkich uczestników.

§ 13. Postępowania mediacyjnego **nie przeprowadza się w lokalu zajmowanym przez uczestników** lub ich rodziny, niezależnie od przeznaczenia tego lokalu oraz tytułu prawnego do jego zajmowania, ani w budynku sądu.

§ 14. Po skierowaniu sprawy do postępowania mediacyjnego **mediator**:

- 1) zapoznaje się z informacjami zawartymi w aktach sprawy,

2) nawiązuje kontakt z uczestnikami i odbiera od nich zgodę na udział w postępowaniu mediacyjnym,

3) przeprowadza z uczestnikami spotkania indywidualne, informując o istocie i zasadach postępowania mediacyjnego oraz roli i uprawnieniach uczestników,

4) przeprowadza spotkanie mediacyjne z udziałem wszystkich uczestników,

5) pomaga w sformułowaniu treści ugody między uczestnikami i sprawdza wykonanie wynikających z niej zobowiązań,

6) sporządza sprawozdanie dla sądu rodzinnego z przebiegu i wyników przeprowadzonego postępowania mediacyjnego.

§ 15. Jeżeli nie jest możliwe bezpośrednio spotkanie uczestników, **mediator może prowadzić postępowanie mediacyjne w sposób pośredni**, przekazując uczestnikom informacje, propozycje i zajmowane przez każdego z nich stanowisko, o ile względy oddziaływania wychowawczego na nieletniego nie stoją temu na przeszkodzie.

§ 16. 1. **Sąd rodzinny**, kierując sprawę do postępowania mediacyjnego, **udostępnia mediatorowi informacje z akt sprawy** w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego, w szczególności zawarte w postanowieniu o wszczęciu postępowania.

2. Nie udostępnia się mediatorowi, zawartych w aktach sprawy, materiałów objętych tajemnicą państwową, służbową, materiałów dotyczących stanu zdrowia nieletniego, a także danych o jego karalności.

3. Udostępnienie mediatorowi informacji, o których mowa w ust. 1, następuje w obecności kierownika sekretariatu sądu.

4. Odpisy i kserokopie dokumentów, a także notatki z akt sprawy i postępowania mediacyjnego mediator przechowuje w sposób uniemożliwiający zapoznanie się z nimi osobom postronnym i zwraca do sądu rodzinnego wraz ze sprawozdaniem z przebiegu i wyników postępowania mediacyjnego.

§ 17. 1. Po przeprowadzeniu postępowania mediacyjnego mediator sporządza **pisemne sprawozdanie**, które przedstawia sądowi rodzinnemu.

2. Sprawozdanie powinno zawierać:

1) sygnaturę sprawy, nazwisko, imię i adres osoby godnej zaufania lub instytucji przeprowadzającej postępowanie mediacyjne,

2) informacje o liczbie, terminach i miejscach spotkań indywidualnych oraz wspólnych, a także wskazanie osób biorących w nich udział,

3) informacje o wynikach postępowania mediacyjnego.

3. Sprawozdanie nie może ujawniać przebiegu spotkań ani też zawierać ocen zachowania uczestników w ich trakcie oraz treści ich oświadczeń, chyba że uczestnik wyraźnie wniesie o ujawnienie tych danych odnośnie do jego osoby.

4. W razie zawarcia ugody załącza się ją do sprawozdania.

§ 18. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.